

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СХВАЛЕНО
вченою радою Одеського
національного медичного
університету
від «23» червня 2022 р.
Протокол № 9

ЗАТВЕРДЖУЮ
ректор Одеського національного
медичного університету
Валерій ЗАПОРОЖАН

Введено в дію наказом ОНМедУ
«23» червня 2022 року № 242-О

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В
ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
(зі змінами)**

1. Загальні положення

1.1 Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», [Статуту](#) Одеського національного медичного університету (далі – Університету, ОНМедУ), [Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті](#), [Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті](#), у відповідності до [Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету](#), [Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету](#) та інших нормативних актів державного та локального характеру.

1.2 Положення розроблено як складова системи забезпечення якості освіти і встановлює стандартні вимоги до змісту й оформлення навчально-методичного забезпечення освітніх компонент, передбачених навчальними планами освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців у Одеському національному медичному університеті. Передбачений цим Положенням обсяг навчально-методичного забезпечення освітньої компоненти є однією з умов, що дозволяє досягти якості освітньої діяльності, ефективно організувати роботу здобувача вищої освіти. Вимоги Положення є обов'язковими для усіх структурних підрозділів Університету.

1.3 Основними документами навчально-методичного забезпечення освітньої компоненти, що передбачені освітнім законодавством, є:

- робоча програма;
- силабус;
- методичні розробки до лекцій;
- методичні розробки до практичних / семінарських / лабораторних занять;
- методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

1.4 Положення є невід'ємною частиною системи організації освітнього процесу для здобувачів вищої освіти, системи забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті, а також системи забезпечення академічної доброчесності.

2. Основні поняття та терміни

2.1 У Положенні використовується наступна термінологія у таких значеннях:

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами України, правилами, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувача вищої освіти вимогам освітньої (наукової, освітньо-творчої) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається на підставі документів встановленого зразка про: про вищу освіту; присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація); наявність досвіду професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності); керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном; щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років.

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей.

Гарант освітньої програми – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Також може бути, а може не бути одночасно її керівником чи завідувачем кафедри.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Заклад вищої освіти – окремих вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентнісний підхід – підхід до визначення результатів навчання, що базується на їх описі в термінах компетентностей. Компетентнісний підхід є ключовим методологічним інструментом реалізації цілей Болонського процесу та за своєю сутністю є студенто-центрованим.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної

комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Ліцензований обсяг на рівнях вищої освіти – визначена ліцензією максимальна сумарна кількість здобувачів вищої освіти на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти, які можуть протягом одного календарного року вступити на навчання до закладу вищої освіти, бути поновлені у ньому або переведені до нього з інших закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти відповідного рівня, або за відповідною освітньою програмою на певному рівні вищої освіти.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники, які забезпечують освітній процес, повинні мати не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 Ліцензійних умов.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо),

спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Професійна кваліфікація – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Професія, для якої запроваджене додаткове регулювання, – вид професійної діяльності, доступ до якого, крім наявності освіти відповідного рівня та спеціальності, визначається законом або міжнародним договором.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується

шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг

3. Робоча програма навчальної дисципліни

3.1 Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом Одеського національного медичного університету, що розробляється для кожної навчальної дисципліни (освітнього компонента, в т.ч. практики) на основі освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми, за якою здійснюється підготовка фахівців в Університеті. Робоча програма навчальної дисципліни є документом, що визначає загальні та фахові компетентності, якими має оволодіти здобувач вищої освіти, відповідно до кваліфікації майбутнього фахівця, зміст навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення, їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

3.2 Вимоги до змісту робочої програми навчальної дисципліни встановлені п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (програма навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті).

3.3 Робочі програми навчальних дисциплін (у пропонованому форматі – п. 3.2) не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права.

3.4 Якщо навчальна дисципліна викладається здобувачам вищої освіти однієї спеціальності різних форм навчання (денної, заочної), то розробляється єдина робоча програма, в якій вказуються встановлені для цих форм навчання аудиторні заняття, самостійна робота студента, форми контролю. Якщо навчальна дисципліна викладається здобувачам вищої освіти різних спеціальностей з різним обсягом кредитів, то розробляють декілька робочих програм.

3.5 На основі робочої програми навчальної дисципліни розробляється навчально-методичне забезпечення для вивчення дисципліни (посібники для самостійного вивчення дисципліни, інші матеріали методичного характеру), що забезпечують успішне оволодіння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу.

3.6 Робоча програма складається усіма кафедрами для кожної дисципліни, які викладаються на кафедрі, в тому числі й з вибіркового курсів, з урахуванням досягнень науково-педагогічних шкіл, які склалися в Університеті, стану науки та техніки, передового досвіду з фаху дисципліни, а також регіональних та місцевих особливостей підготовки фахівців.

3.7 Робоча програма навчальної дисципліни розробляється кафедрою, яка забезпечує викладання дисципліни, розглядається на засіданні кафедри, підписується завідувачем кафедри; обговорюється та затверджується на засіданні предметно-циклової методичної комісії за фахом, підписується її головою; затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

3.8 Зміст робочої програми навчальної дисципліни має відповідати заявленим у Стандарті вищої освіти та/або освітній програмі компетентностям та результатам навчання (для відповідного рівня вищої освіти). Вона складається, як правило, один раз на 3 роки та перезатверджується щорічно. Зміни і доповнення можуть вноситися вносяться щороку і обговорюються у встановленому порядку.

3.9 Основним призначенням робочої програми навчальної дисципліни є: ознайомлення учасників освітнього процесу зі змістом освіти, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання; встановлення відповідності змісту освіти освітній програмі та стандартам вищої освіти під час акредитації; встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (академічна мобільність), за іншими освітніми програмами, у попередні роки (при поновленні на навчання), а також у неформальній та інформальній освіті.

3.10 Структура робочої програми навчальної дисципліни містить титульну сторінку та такі розділи:

1. Опис навчальної дисципліни
2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання
3. Зміст навчальної дисципліни
4. Структура навчальної дисципліни
5. Теми лекційних занять / семінарських занять (за необхідності) / практичних занять (за необхідності) / лабораторних занять (за необхідності)
6. Самостійна робота здобувача вищої освіти
7. Методи навчання
8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)
9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
10. Методичне забезпечення
11. Питання для підготовки до підсумкового контролю
12. Рекомендована література
13. Електронні інформаційні ресурси.

Шаблон форми робочої програми навчальної дисципліни надано у Додатку 1.

4. Робоча програма практики

4.1 Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів вищої освіти і осіб, відповідальних за проведення практики на кафедрі, є робоча програма практики.

4.2 Робоча програма практики повинна відповідати вимогам освітньо-професійної програми, професійних стандартів, урахувати останні досягнення науки і практики.

4.3 Робоча програма практики переглядається та допрацьовується за потребою. Зміни і доповнення можуть вноситися вносяться щороку і обговорюються у встановленому порядку.

Розробка та видання робочої програми практики за новими напрямками підготовки здійснюється не пізніше, ніж за семестр до її початку.

4.4 Структура робочої програми практики містить титульну сторінку та наступні розділи:

1. Опис практики за даною дисципліною
2. Мета та завдання практики
3. Зміст практики
4. Структура практики
5. Перелік практичних навичок
6. Методи навчання
7. Форми контролю та методи оцінювання
8. Розподіл балів, які отримають здобувачі вищої освіти
9. Методичну забезпечення
10. Питання для підготовки та підсумкового контролю
11. Рекомендована література
12. Електронні інформаційні ресурси

4.5 Навчально-методичний комплекс з практики також включає методичні розробки (рекомендації) щодо проходження практики, які містять завдання різної складності, для виконання здобувачами вищої освіти під час проходження практики з окремої дисципліни, де зазначено перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання.

Шаблон форми робочої програми практики надано у Додатку 2.

5. Силабус навчальної дисципліни

5.1 Силабус навчальної дисципліни є документом, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і здобувача вищої освіти. Силабус є пропозицією з навчальної дисципліни за такими умовами як:

відповідальність викладача і здобувача вищої освіти; процедури і політики дисципліни; зміст дисципліни та календарний план вивчення дисципліни; принципи оцінювання; політика академічної доброчесності; результати навчання.

5.2 Силабус навчальної дисципліни готується для здобувачів вищої освіти з метою пояснення змісту дисципліни, результатів навчання, вимог щодо набуття відповідних компетентностей. Здобувач освіти має зрозуміти чому він зможе навчитися, чим саме є корисним для нього та чи інша дисципліна.

5.3 Силабус навчальної дисципліни розробляють науково-педагогічні працівники кафедри, які забезпечують викладання відповідної навчальної дисципліни, на основі навчального плану відповідної освітньої програми.

5.4 Силабус навчальної дисципліни дозволяє забезпечити інформаційні умови для формування цілісного уявлення про якість освітньої діяльності в Університеті та здійснюється на принципах прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності.

5.5 Силабус навчальної дисципліни містить такі структурні елементи:

1. Назва закладу вищої освіти, факультету, кафедри.
2. Назва навчальної дисципліни.
3. Обсяг навчальної дисципліни: кількість кредитів і годин, що відводяться на вивчення навчальної дисципліни, семестр, навчальний рік.
4. Дні, час і місце проведення навчальної дисципліни.
5. Викладач (-і): прізвище, ім'я, по батькові викладача(-ів), вчений ступінь, вчене звання.
6. Контактна інформація.
7. Комунікація.
8. Анотація навчальної дисципліни: предмет вивчення дисципліни; пререквізити і постреквізити дисципліни; мета дисципліни; завдання дисципліни; очікувані результати.
9. Опис навчальної дисципліни: методи і форми навчання; зміст дисципліни; перелік рекомендованої літератури (основної).
10. Оцінювання: методи поточного контролю; методи підсумкового контролю; розподіл балів.
11. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.
12. Політика навчальної дисципліни: політика щодо дедлайнів та перескладання; політика щодо академічної доброчесності; політика щодо відвідування та запізнь; використання мобільних пристроїв; поведінка в аудиторії.

Шаблон форми силабусу навчальної дисципліни надано у Додатку 3.

6. Методичні розробки до лекцій з навчальної дисципліни

6.1 Лекція – це логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного

питання, ілюстрований, за потреби, засобами наочності. Основна дидактична мета лекції – забезпечення орієнтовної основи для подальшого засвоєння навчального матеріалу. Лекція виступає методологічною та організаційною основою для всіх навчальних занять, у тому числі самостійних.

6.2 Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Лекції викладаються лекторами-професорами і доцентами, а також, у окремих випадках, іншими висококваліфікованими фахівцями, які мають значний досвід наукової, науково-методичної та практичної діяльності. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекцій та їх змісту, але має право не обмежуватися в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його з добувачам вищої освіти.

6.3 Методичні розробки до лекцій з навчальної дисципліни є документом, який містить стислий виклад навчального матеріалу тем навчальної дисципліни, визначених робочою програмою навчальної дисципліни. Методичні розробки до лекцій з навчальної дисципліни повинні мати високий науково-методичний рівень, узгоджуватися із змістом робочої програми навчальної дисципліни, забезпечувати реалізацію основних принципів навчання: науковості, систематичності, послідовності й доступності викладу матеріалу.

6.4 Навчальний матеріал у методичних розробках до лекцій з навчальної дисципліни має бути пов'язаний з практичними / семінарськими / лабораторними завданнями.

7. Методичні розробки до практичних / семінарських / лабораторних занять з навчальної дисципліни

7.1 Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач проводить дискусію за попередньо визначеними проблемами, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів, есе, тощо). Перелік тем і питань семінарських занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. На семінарському занятті викладач оцінює якість виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних завдань, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

7.2 Технологія організації та проведення семінарських занять передбачає попереднє визначення викладачем теми, основних питань, які винесено на обговорення, ознайомлення зі списком літератури для опрацювання та методичними розробками щодо систематизації результатів цієї роботи.

Здобувач вищої освіти має заздалегідь знати тему, перелік питань, що виносяться на семінарське заняття.

7.3 Практичне заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організовує докладний розгляд студентами окремих теоретичних положень

навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання студентами відповідно до сформульованих завдань. Тематика і плани проведення практичних занять із переліком рекомендованої літератури заздалегідь доводяться до відома студентів. Перелік тем і зміст практичних занять визначаються робочою навчальною програмою дисципліни.

7.4 Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовлених методичних розробках – наборі завдань різної складності для виконання їх студентами на занятті, засобах діагностики. Практичне заняття включає проведення контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, виконання завдань з їх обговоренням, виконання контрольних робіт, їх перевірку, оцінювання.

7.5 Лабораторне заняття – це вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов освітнього процесу. Дидактичною метою лабораторного заняття є практичне підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набуття практичних умінь та навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

7.6 Перелік тем і зміст лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Проведення лабораторного заняття ґрунтується на попередньо підготовлених методичних розробках. Особлива увага має бути приділена дотриманню вимог техніки безпеки під час виконання лабораторних занять: загальні вимоги щодо техніки безпеки, де виконується лабораторне заняття, та специфічні вимоги – мають бути відображені у методичних розробках до цієї роботи.

Здобувач вищої освіти має заздалегідь знати тему перелік питань, що виносяться на лабораторне заняття.

7.7 Методичні розробки до практичних / семінарських / лабораторних занять з навчальної дисципліни є документом, що містить сукупність практичних / лабораторних завдань і (або) вправ з певної навчальної дисципліни (в т.ч. тестові завдання), які сприяють формуванню умінь і навичок на основі набутих знань.

7.8. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою.

7.9. Практичні заняття проводять викладачі кафедри (доценти, старші викладачі, викладачі, асистенти, аспіранти 3-4 років навчання) в навчальних аудиторіях, в навчальних кімнатах на базі лікарень, поліклінік, навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання. Практичне заняття проводиться виключно зі здобувачами вищої освіти однієї підгрупи академічної групи (кількість

підгруп в академічній групі визначає навчальний відділ).

7.10. Лабораторне заняття проводиться, як правило, зі здобувачами вищої освіти, кількість яких не перевищує 1/2 академічної групи.

8. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни

8.1 Самостійна позааудиторна робота здобувача вищої освіти є основним засобом опанування навчального матеріалу та включає опрацювання навчального матеріалу, підготовку до лекцій та інших видів навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу тощо і виконується в поза аудиторний час.

8.2 Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними рекомендаціями, які містять матеріали та завдання від викладача.

8.3 Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується навчально-методичним комплексом навчальної дисципліни, передбаченим для вивчення конкретної дисципліни: підручник(и), навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикуми тощо, які мають також і електронні версії, доступні здобувачам вищої освіти на інформаційному сайті Університету. Для самостійної роботи здобувачеві вищої освіти рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

8.4 Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача. Навчальний матеріал, передбачений робочою навчальною програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних занять.

8.5 Форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти та відповідні форми контролю та звітності наведені у Додатку 6.

8.6 Орієнтовні витрати часу на виконання окремих видів самостійної роботи здобувачів освіти наведені у Додатку 7.

9. Прикінцеві положення

9.1 Це Положення затверджується вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

9.2 Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

9.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

Макет оформлення робочої програми навчальної дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____
(*назва кафедри*)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(*назва навчальної дисципліни*)

Рівень вищої освіти: _____

Галузь знань: _____

Спеціальність: _____
(*код і назва спеціальності*)

Спеціалізація (*за наявності*): _____

Освітньо-професійна / наукова програма: _____
(*назва ОПП / ОНП*)

20__ - 20__

Робоча програма складена на основі _____

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; всі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну мають бути у числі розробників)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП / ОНП _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з _____ дисципліни ОНМедУ
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Голова предметної циклової методичної комісії з _____ дисципліни
_____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань (шифр і назва)	Денна форма навчання Обов'язкова дисципліна / Дисципліна вільного вибору
Кредитів: _____	_____	Рік підготовки
Годин: _____	Спеціальність (код і назва)	Семестр
Змістових модулів: _____	_____	Лекції (год.)
	Спеціалізація (за наявності, назва)	Семінарські (год.)
	_____	Практичні (год.)
	Рівень вищої освіти	Лабораторні (год.)
	_____	Самостійна робота (год.)
		у т.ч. індивідуальні завдання (год.)
		Форма підсумкового контролю (згідно з навчальним планом)

Примітка: Кількість годин має відповідати освітній програмі / навчальному плану.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни компетентності, програмні результати навчання.

Мета _____

Завдання _____

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- загальних (ЗК): _____
- спеціальних / фахових (СК/ФК): _____

Примітка: Вказуються компетентності, елементи яких формуються, відповідно до стандартів вищої освіти й освітньої програми, та їх коди - згідно із матрицею освітньої програми.

Програмні результати навчання (ПРН):

Примітка: Вказуються результати навчання відповідно до матриці освітньої програми та їх коди. Рекомендована кількість ПРН: для дисциплін обсягом 3 кредити - 3-5 ПРН, для дисциплін більшою кількістю кредитів - 5-7 ПРН.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

- знати: _____
- вміти: _____

Примітка: Зазначена інформація не має протирічати ЗК, СК / ФК та ПРН. Цей пункт конкретизує те, що мають знати та вміти здобувачі вищої освіти після вивчення навчальної дисципліни.

3. Зміст навчальної дисципліни

Зміст має забезпечувати формування компетентностей (ЗК, СК / ФК), ПРН та відповідати рівню вищої освіти згідно Стандарту вищої освіти та/або Освітній програмі.

Змістовий модуль 1 _____

Тема 1. _____

Тема 2. _____

Змістовий модуль 2 _____

Тема 3. _____

Тема 4. _____

4. Структура навчальної дисципліни

Сумарна кількість годин за темами має відповідати загальній кількості годин, зазначених у розділі 1. Назви тем у цьому розділі формуються у загальному вигляді, з тим щоб у подальших розділах (семінарські заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота) їх конкретизувати, деталізувати та вказати вид роботи.

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари	практичні	лабораторні
Змістовний модуль 1. Назва					
Тема 1. Назва					
Тема 2. Назва					
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>					
Змістовний модуль 2. Назва					
Тема 3. Назва					
Тема 4. Назва					
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>					
<i>Індивідуальні завдання</i>					
Усього годин					

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

5.2. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

Примітка: У разі, якщо семінарські заняття не передбачені навчальним планом, цей розділ залишається з таким формулюванням: «Семінарські заняття не передбачені».

У разі, якщо семінарські заняття передбачені, кількість годин має співпадати з кількістю годин у розділі 4.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

Примітка: У разі, якщо практичні заняття не передбачені навчальним планом, цей розділ залишається з таким формулюванням: Практичні заняття не передбачені.

У разі, якщо практичні заняття передбачені, кількість годин має співпадати з кількістю годин розділу 4.

5.4. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

Примітка: У разі, якщо лабораторні заняття не передбачені навчальним планом, цей розділ залишається з таким формулюванням: Лабораторні заняття не передбачені.

У разі, якщо лабораторні заняття передбачені, кількість годин має співпадати з кількістю годин у розділі 4.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
	Індивідуальні завдання	
	Разом	

Примітки: Кількість годин на самостійну роботу за кожною темою має співпадати з кількістю годин розділу 4, питання для самостійної роботи мають бути більш детальними та конкретними з обов'язковим зазначенням виду роботи (доповідь, есе, реферат та ін.).

У разі якщо самостійна робота пропонується не за всіма темами, необхідно вказати номер теми до якої пропонуються ці завдання, цей номер має співпадати із номером теми у розділі 4.

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача): підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять; написання рефератів, ессе; індивідуальне навчально-дослідне завдання (п. 2.2, 2.3 Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті).

7. Методи навчання

Методи навчання пропонуються розробником, виходячи з академічної автономії викладача, та відображають фактичну роботу зі здобувачами вищої освіти. У разі потреби можна орієнтуватися на запропонований перелік у методичних рекомендаціях.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи контролю пропонуються розробником, виходячи з академічної автономії викладача, та відображають фактичну роботу зі здобувачами вищої освіти. У разі потреби можна орієнтуватися на запропонований перелік у методичних рекомендаціях.

Необхідно звернути увагу на те, що існують такі види контролю: поточний / періодичний та підсумковий. Обов'язково необхідно вказати критерії оцінювання.

Оцінювання поточної навчальної діяльності, одного практичного заняття: критерії оцінювання поточної навчальної діяльності, одного практичного заняття.

Оцінювання самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань): критерії.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю: критерії.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів між поточним / періодичним та підсумковим контролем знань, які отримують здобувачі вищої освіти, відбувається у відповідності з Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті та Положенням про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті.

10. Методичне забезпечення

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті та Положенням про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті, необхідне обрати відповідне навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Можна вказати підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, методичні вказівки, видані викладачами кафедри.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Кількість питань для підсумкового контролю має бути в межах від 1/3 до 2/3 від загальної кількості годин, що відводяться на навчальну дисципліну. Наприклад: 3 кредити (90 годин) - від 30 до 60 запитань.

12. Рекомендована література

Необхідно постійно оновлювати рекомендовану літературу. Основна література - перевага віддається україномовним виданням та/або виданим в Україні (рік видання – бажано не більше десяти років). Літературу необхідно оновлювати регулярно (бажано щорічно).

Інші видання бажано перенести у додаткову літературу.

Видання іноземною мовою (мовою, що відповідає спеціалізації) можуть бути як в основній літературі, так і в додатковій.

До цього переліку можна віднести також друковані наукові, навчально-методичні, науково-популярні та інші видання; електронні видання; аудіо- та відеозаписи; інші матеріали та джерела інформації.

Основна:

1. _____
2. _____

Додаткова:

1. _____
2. _____

13. Електронні інформаційні ресурси

У цьому розділі вказуються тільки офіційні сайти, які рекомендуються здобувачам вищої освіти для підготовки до занять (лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, самостійної роботи), наприклад, сайти бібліотек, Coursera, відкриті державні реєстри, оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій, відкриті бази даних тощо.

Макет оформлення силабусу навчальної дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____
(назва факультету)Кафедра _____
(назва кафедри)

Силабус навчальної дисципліни

(назва навчальної дисципліни)

Обсяг навчальної дисципліни	
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	
Викладач (-і)	
Контактна інформація	

КОМУНІКАЦІЯ

Вказати яким чином буде здійснюватися комунікація зі студентами (E-mail, соціальні мережі, телефон, очні зустрічі).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни _____

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Мета дисципліни: _____

Завдання дисципліни: _____

Очікувані результати: _____

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання.

Курс буде викладений у формі лекцій: _____ год. та семінарських (_____ год.), практичних (_____ год.), лабораторних занять (_____ год.), організації самостійної роботи студентів (_____ год.).

Вказати, які методи навчання використовуються під час викладання дисципліни.

Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1. Назва теми

Тема 2. Назва теми

Тема 3. Назва теми

Перелік рекомендованої літератури (основної).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: _____

Форми і методи підсумкового контролю: _____

Оцінювання знань (розподіл балів): _____

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: _____

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вказати форми самостійної роботи, методи контролю, критерії оцінювання й строки здачі завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: _____

Політика щодо академічної доброчесності: _____

Політика щодо відвідування та запізнь: _____

Використання мобільних пристроїв: _____

Поведінка в аудиторії: _____

ДОДАТОК 3

Макет оформлення методичних розробок до лекцій з навчальної дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____
(назва факультету)

Кафедра _____
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« _____ » _____ 20__ р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ЛЕКЦІЙ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Факультет, курс _____

Навчальна дисципліна _____
(назва навчальної дисципліни)

Затверджено:

Засіданням кафедри _____
Одеського національного медичного університету

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; всі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну мають бути у числі розробників)

Примітки: У разі публікації Методичних розробок як самостійної друкованої публікації Вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня – від рецензента іншого закладу вищої освіти.

Кафедра має право об'єднати теми лекційних занять у вигляді методичної розробки за: (1) змістовими модулями; або (2) за роком навчання; або (3) за всією дисципліною загалом.

Лекція № 1

Тема:

Актуальність теми: _____

Мета: _____

Основні поняття: _____

План і організаційна структура лекції:

Зміст лекційного матеріалу (текст лекції)

Матеріали щодо активації здобувачів вищої освіти під час проведення лекції: питання, ситуаційні задачі і т.п. (за необхідністю):

Загальне матеріальне та навально-методичне забезпечення лекції:

Питання для самоконтролю:

Список використаних джерел:

Лекція № 2

Лекція № 3

**Макет оформлення методичних розробок до практичних / семінарських /
лабораторних занять з навчальної дисципліни**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет _____
(назва факультету)

Кафедра _____
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ (Ім'я
ПРИЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20__ р.

**МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Факультет, курс _____

Навчальна дисципліна _____
(назва навчальної дисципліни)

Затверджено:

Засіданням кафедри _____
Одеського національного медичного університету

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; всі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну мають бути у числі розробників)

Примітки: У разі публікації Методичних розробок як самостійної друкованої публікації Вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня – від рецензента іншого закладу вищої освіти.

Кафедра має право об'єднати теми практичних/семінарських/лабораторних занять у вигляді методичної розробки за: (1) змістовими модулями; або (2) за роком навчання; або (3) за всією дисципліною загалом.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття № 1

Тема: _____

Мета: _____

Основні поняття: _____

Обладнання: _____

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування з основної термінології тощо) (у разі необхідності).
3. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:

4. Обговорення теоретичних питань:

Примітка: Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі відповідей на поставлені запитання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

5. Теми доповідей / рефератів:

Примітка: При підготовці доповіді, реферату, аналітичного огляду тощо, здобувачі вищої освіти можуть, поряд з цим, готувати дидактичні наочні матеріали у вигляді таблиць, кодограм, слайдів, малюнків, схем препаратів тощо.

6. Підведення підсумків:

7. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

Додаткова:

Електронні інформаційні ресурси:

Семінарське заняття № 2

Семінарське заняття № 3

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Практичне заняття № 1

Тема: _____

Мета: _____

Основні поняття: _____

Обладнання: _____

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування тощо) (у разі необхідності).
 - вимоги до теоретичної готовності студентів до виконання практичних занять (вимоги до знань, перелік дидактичних одиниць);
 - питання (тестові завдання, задачі, клінічні ситуації) для перевірки базових знань за темою заняття.
3. Формування професійних вмінь, навичок (оволодіння навичками, проведення курації, визначення схеми лікування, проведення лабораторного дослідження тощо):
 - зміст завдань (задачі, клінічні ситуації тощо);
 - рекомендації (інструкції) щодо виконання завдань (професійні алгоритми, орієнтуючі карти для формування практичних вмінь та навичок тощо);
 - вимоги до результатів роботи, в т.ч. до оформлення;
 - матеріали контролю для заключного етапу заняття: задачі, завдання, тести тощо (у разі необхідності).
4. Підведення підсумків:

-
-
5. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

Додаткова:

Електронні інформаційні ресурси:

Практичне заняття № 2

Практичне заняття № 3

ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Лабораторне заняття № 1

Тема: _____

Мета: _____

Основні поняття: _____

Обладнання: _____

План:

1. Організаційні заходи (повідомлення теми, мети заняття, мотивація навчальної діяльності здобувачів вищої освіти).
2. Контроль опорного рівня знань (питання, тестові завдання, задачі).
3. Основні відомості з теорії або лекційних занять (за потреби).
4. Опис лабораторної установки (об'єкта спостереження) та вимірювальної апаратури.
5. Порядок виконання роботи та дотримання техніки безпеки.
6. Порядок обробки результатів замірів (спостережень).
7. Порядок оформлення та захисту виконаної лабораторної роботи, критерії оцінювання.
8. Контрольні питання (у разі потреби).
9. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

Додаткова:

Електронні інформаційні ресурси:

Примітка: Особливу увагу треба звернути на дотримання вимог техніки безпеки під час виконання лабораторних занять. Загальні вимоги щодо техніки безпеки повинні бути вивішені в приміщенні, де виконується лабораторне заняття, специфічні вимоги - в методичних розробках до цієї роботи

Лабораторне заняття № 2

Лабораторне заняття № 3

ДОДАТОК 5

Макет оформлення методичних розробок до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет _____
(назва факультету)

Кафедра _____
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« _____ » _____ 20__ р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Факультет, курс _____

Навчальна дисципліна _____
(назва навчальної дисципліни)

Затверджено:

Засіданням кафедри _____
Одеського національного медичного університету

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; всі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну мають бути у числі розробників)

Примітки: У разі публікації Методичних розробок як самостійної друкованої публікації Вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня – від рецензента іншого закладу вищої освіти.

Кафедра має право об'єднати теми СРС у вигляді методичної розробки за: (1) змістовими модулями; або (2) за роком навчання; або (3) за всією дисципліною загалом.

Тема: _____

Мета: _____

Основні поняття: _____

План

1. Теоретичні питання:

Примітка: У залежності від складності та специфіки навчальної теми, наявності сучасної навчальної і наукової літератури, цей розділ може бути викладений з різними рівнем деталізації (право вибору форми відображення змісту залишається за кафедрою):

I варіант: викладення змісту теми може бути наведено у вигляді тез, які відображають основні інформаційні блоки теми, головні її положення, поняття, критерії, ознаки, співвідношення, взаємозалежність тощо;

II варіант: оправданий у тих випадках, коли здобувачі вищої освіти мають можливість користуватися сучасною літературою з теми і відсутня необхідність детального викладення її у методичній розробці, тоді, в цьому випадку, методично оправданим буде відображення змісту теми у вигляді її структурно-логічної схеми;

III варіант: у разі відсутності достатньої кількості сучасної літератури з теми, цей розділ в методичній розробці може бути наданий у вигляді тексту теми у розгорнутому і деталізованому варіанті;

IV варіант: при наявності відповідної літератури, яка деталізує зміст теми, цілком достатня конкретна відсилка до певних літературних джерел.

Питання для самоконтролю:

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу:

- Скласти словник основних понять з теми
- Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки здобувача вищої освіти з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних розробок орієнтувальної картки вирішується колективом кафедри):

Основні завдання	Вказівки	Відповіді
Вивчити:		
1. Етіологію	Назвати основні етіологічні фактори...	
2. Клініку	Скласти класифікацію клінічних проявів...	
3. Діагностику	Дати перелік основних методів діагностики...	
4. Диференціальну діагностику	Заповнити таблицю диференціальної діагностики захворювання...	
5. Лікування	Скласти типову схему лікування...	

2. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться:

3. Тестові завдання для самоконтролю:

Примітка: Пропонується використання тестових завдань (для здобувачів вищої освіти, яким в поточному році належить брати участь у ліцензійних тестових іспитах доцільніше використовувати тести типу «Крок») та тестів, створених кафедрами для проведення ректорського контролю.

4. Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти з теми:

5. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

Додаткова:

Електронні інформаційні ресурси:

Тема: _____

Мета: _____

Основні поняття: _____

План

Форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти та відповідні форми контролю та звітності

Види та форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Форми контролю та звітності
<i>1. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	Активна участь у різних видах аудиторних занять
Виконання домашніх завдань	Перевірка правильності виконання завдань
Підготовка до семінарських / практичних / лабораторних занять	Активна участь у семінарських / практичних / лабораторних заняттях
Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	Написання контрольної роботи
<i>2. Практична підготовка</i>	
Виконання практичних завдань, відпрацювання практичних навичок	Перевірка правильності виконання завдань
Курація хворих	Написання і захист історії хвороби
Написання історії хвороби	Захист історії хвороби
Проходження практики у лікувальному закладі	Захист звіту за результатами практики
<i>3. Навчально-дослідна робота</i>	
Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	Доповідь за матеріалами реферату (есе) під час аудиторних занять та її оцінювання та/або перевірка роботи викладачем
Аналітичний розгляд наукової публікації	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять
Аналіз конкретної клінічної ситуації (Case study)	Розгляд підготовлених матеріалів, метод «стандартизований пацієнт»
Підготовка дипломної роботи (проекту)	Захист дипломної роботи (проекту)
<i>4. Наукова робота</i>	
Участь у наукових студентських конференціях і семінарах	Апробація результатів наукових досліджень на наукових студентських конференціях і семінарах
Підготовка наукових публікацій	Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку результатів наукових досліджень
Виконання завдань у межах дослідницьких проектів кафедри/циклової комісії	Використання результатів наукових досліджень у звіті з НДР, підготовка роботи на конкурс студентських наукових робіт

Орієнтовні витрати часу на виконання окремих видів самостійної роботи здобувачів освіти

Вид самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Витрати часу на виконання
Підготовка до лабораторних / практичних / семінарських занять	2 - 4 год. на 2 год. навчальних занять
Поглиблена переробка інформації, отриманої безпосередньо на обов'язкових навчальних заняттях, у тому числі опрацювання матеріалу, який викладено на лекціях за рахунок роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій	1 год. на 2 год. лекційних занять
Окремі практичні роботи, що не потребують безпосереднього керівництва викладача	до 2 год. / роб.
Самостійне вивчення окремих тем або питань із складанням конспекту	1 година на: – 6 стор. тексту для клінічних дисциплін – 12 стор. тексту для гуманітарних дисциплін – 1 стор. перекладу
Реферати (есе)	3 години на: – 6 стор. тексту для клінічних дисциплін – 12 стор. тексту для гуманітарних дисциплін
Розрахункові роботи (завдання) (у тому числі на ЕОМ)	5 - 10 год. на 1 роботу
Графічні роботи	2 - 5 год. / роботу
Курсові роботи	15 - 60 год. на 1 роботу
Розв'язування задач	0,5 - 1,0 год. на 1 задачу
Підготовка письмових відповідей на проблемні питання	2 години на: – 1 стор. тексту для клінічних дисциплін – 2 стор. тексту для гуманітарних дисциплін
Підготовка до диференційного заліку	6 годин
Підготовка до іспиту	від 10 до 30 годин